

Pozice k Net Zero Industry Act (NZIA) a Critical Raw Materials Act (CRMA)

Centrum pro dopravu a energetiku vítá návrhy Evropské komise *Net Zero Industry Act* a *Critical Raw Materials Act*, jejichž cílem je podpořit a zabezpečit průmyslová odvětví a dodavatelské řetězce potřebné pro zelenou transformaci, za dodržení níže popsanych podmínek a principů:

1) Ukončení souběžné podpory fosilních paliv ve všech podobách

Podporovat zároveň fosilní paliva a čisté technologie jde proti sobě. Pokud je naším zájmem stát se dlouhodobě konkurenceschopnými v oblasti vybraných čistých technologií, potom je potřeba tímto směrem nasměrovat veřejné i soukromé finance. Pokračující podpora fosilních paliv (včetně té nepřímé např. skrze bezplatné emisní povolenky) činí investice do čistých technologií více nákladné a méně efektivní. Veškeré finance vynaložené v rámci implementace NZIA a CRMA by měly být podmíněny dodržováním environmentálních a sociálních standardů a měly by splňovat princip Do No Significant Harm.

2) Systematické úsilí o snížení energetické i materiální intenzity

Plány Evropské komise nedávají dostatečný důraz na snižování poptávky po energiích a přírodních zdrojích. Aby byl rozvoj evropského zeleného průmyslu udržitelný, je potřeba se kromě strany nabídky zaměřit i na stranu poptávky. Plány by měly vést k větší energetické efektivitě průmyslových procesů a obsahovat vyšší cíle pro recyklaci kritických materiálů, než v nich aktuálně stojí.

3) Dodržení environmentálních a sociálních standardů a konzultace s veřejností

Evropa by neměla spadnout do přílišného závodu ke dnu a přistoupit na deregulaci za každou cenu. Oslabování sociálních a environmentálních záruk firmám nepomůže k dlouhodobé a udržitelné konkurenceschopnosti a naopak povede k podryvání zásad, na kterých je postaven evropský trh. U větších projektů je nutné zachovat postup EIA a demokraticky zahrnout místní komunity do konzultačního procesu, jinak hrozí ztráta veřejné podpory pro zelené technologie.

4) Výběr strategických sektorů pro rozvoj v ČR podložený analýzou

Česká republika by měla zpracovat analýzu k vyhodnocení, která klimaticky neutrální odvětví jsou pro ní strategicky výhodná a kde by měla usilovat o jejich rozvoj, podporovat jejich inovace a budovat zde potřebnou kvalifikovanou pracovní sílu. Primárně by to měla být odvětví, kde má již ČR určitou pozici v dodavatelských řetězcích a kde je potenciál pro rozvoj, jako např. baterie, elektromobilita, solární panely či tepelná čerpadla. Naopak některé technologie nemají v ČR tak silný potenciál jako v jiných zemích EU, např. zelený vodík v důsledku nedostatku elektřiny z obnovitelných zdrojů.

5) Jít cestou partnerství a celoevropské spolupráce

Zpomalení klimatické krize a dosažení cílů Pařížské dohody vyžaduje globální spolupráci. ČR by měla posílit roli své klimatické diplomacie a vytvářet strategická partnerství s třetími zeměmi. Zároveň by ČR měla na EU úrovni podpořit ta řešení, která nepovedou k prohlubování rozdílů na vnitřním trhu (jako např. rozvolňování pravidel státní podpory, ze kterých nejvíce benefitují jen některé státy). Společný Evropský fond suverenity může být dobrou cestou, ČR však musí nejprve posílit domácí absorpční kapacitu v oblasti zelených technologií.